

PRAVILNIK O UNUTRAŠNJEM REDU I ČUVARSKOJ SLUŽBI SPECIJALNOG REZERVATA PRIRODE „TITELSKI BREG”

(„Sl. glasnik RS”, br. 41/2014)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom regulišu se unutrašnji red, organizacija, način rada i oprema čuvarske službe i osnovna pravila organizacije protivpožarne zaštite Specijalnog rezervata prirode „Titelski breg” (u daljem tekstu: Rezervat), odnosno bliže propisuju pravila iz člana 56. stav 4. Zakona o zaštiti prirode (u daljem tekstu: Zakon) po kojima se na području Rezervata sprovode režimi zaštite utvrđeni članom 35. Zakona i Uredbom o proglašenju Specijalnog rezervata prirode „Titelski breg” (u daljem tekstu: Uredba).

Član 2

Upravljanje Rezervatom Uredbom je povereno Javnom preduzeću „Titelski breg” iz Titela (u daljem tekstu: Upravljač).

Član 3

Odredbe ovog pravilnika se odnose na korisnike, posetioce, kao i na sva druga pravna i fizička lica koja na bilo koji način, koriste vrednosti Rezervata i usluge Upravljača.

Korisnik Rezervata je pravno lice, preduzetnik, fizičko lice ili drugi subjekt koji u Rezervatu obavlja poslove, delatnosti, odnosno koristi prirodno dobro i njegove resurse, pogodnosti i odlike.

Posetilac Rezervata je lice koje iz naučnih, obrazovnih, rekreativnih, turističkih, sportskih i kulturnih potreba i razloga boravi na području rezervata kraće od 15 dana, kao i lice u tranzitu kroz područje Rezervata.

Posetiocima u smislu stava 3. ovog pravilnika ne smatraju se lica koja imaju prebivalište ili su vlasnici nepokretnosti na području Rezervata i osobe koje im dolaze u posetu, a ne koriste usluge koje se pružaju na području Rezervata, lica koja su zaposlena ili obavljaju službene radnje na području Rezervata i poslovni partneri Upravljača.

Član 4

Korisnici i posetnici Rezervata dužni su da se pridržavaju odredaba ovog pravilnika, uputstava sa informativnih tabli i drugih oznaka, kao i uputstava ili naloga Čuvara Rezervata i drugih ovlašćenih lica Upravljača.

U planiranju i preduzimanju radova i aktivnosti na području Rezervata, korisnici i posetnici dužni su da poštuju Zakon, Uredbu i Plan upravljanja Specijalnim rezervatom prirode „Titelski breg”.

Član 5

Za korišćenje prirodnih vrednosti i usluga u Rezervatu, korisnici i posetnici su dužni da plaćaju naknadu shodno članu 70. Zakona.

Način plaćanja i obračuna kao i visinu naknade iz stava 1. ovog člana, propisuje Upravljач posebnim aktom, uz saglasnost nadležnog Ministarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo), na osnovu Zakona i Uredbe.

Član 6

Unutrašnji red u Rezervatu obezbeđuje se:

1. organizovanjem čuvarske službe u skladu sa Zakonom i ovim pravilnikom,
2. saradnjom sa lokalnim stanovništvom, vlasnicima individualnih poseda, drugim korisnicima u sprovođenju propisanih režima zaštite koji su od uticaja na sprovođenje unutrašnjeg reda u Rezervatu,
3. saradnjom sa nadležnim državnim organima i organima opštine Titel.

II KRETANJE I BORAVAK POSETILACA

Član 7

Ulazak i boravak u Rezervatu je sloboden i bez ograničenja osim na mestima, u vreme i na način utvrđen ovim pravilnikom.

Za grupne posete Rezervatu i drugo dozvoljeno korišćenje prirodnih vrednosti, za naučnoistraživački rad, za snimanje i fotografisanje, obavezno je pribavljanje odobrenja od Upravljачa.

Posetnici iz stava 2. ovog člana dužni su da kod sebe imaju pribavljeno odobrenje i da ga pokažu na zahtev službenog lica.

Član 8

Površine, mesta, vreme i objekti iz stava 1. člana 8. ovog pravilnika su:

1. površine na kojima je utvrđen I stepen zaštite,
2. staništa od prioritetskog značaja za zaštitu odnosno mesta od posebnog značaja za očuvanje strogog zaštićenih vrsta,
3. površine, mesta i objekti za reintrodukciju biljnih i životinjskih vrsta i prihranu ptica,
4. prostor oko stabala drveća na kojima se gnezda značajnih vrsta ptica poluprečnika 50 metara, gde se zabranjuje pristup u reproduktivnom periodu.

Površine, mesta i objekte iz stava 1. ovog člana Upravljač će označiti na vidljiv i jasan način.

Član 9

Za vreme boravka u Rezervatu, posetioci su dužni da se pridržavaju pravila unutrašnjeg reda, uputstava sa informativnih tabli i drugih oznaka, kao i uputstava i objašnjenja ovlašćenog lica.

Kretanje na području Rezervata dozvoljeno je po javnim putevima, određenim stazama, površinama namenjenim za sport i rekreaciju i posebno uređenih terena za odmor.

Posetioci i organizovane grupe posetilaca Rezervata mogu se izuzetno kretati i po delovima područja Rezervata koji nisu određeni za kretanje i boravak posetilaca uz prethodno odobrenje Upravljača i uz pratinju vodiča Rezervata.

Organizovane grupne posete na području Rezervata dozvoljene su isključivo uz pratnju vodiča Rezervata.

Posetioci mogu boraviti u Rezervatu u svim za to namenjenim objektima, na izletničkim punktovima uređenim za jednodnevni boravak.

U zoni I stepena zaštite i lovnom rezervatu kretanje posetilaca je zabranjeno, osim organizovanim posetama pod kontrolom vodiča Rezervata.

III KRETANJE I PARKIRANJE VOZILA

Član 10

Kretanje i parkiranje vozila, odnosno saobraćaj na putevima na području Rezervata obavlja se sledećim opštim pravilima:

1. Na području Rezervata kretanje i parkiranje motornih vozila dozvoljeno je u skladu sa utvrđenim režimom saobraćaja na lokalnim i regionalnim putevima.
2. Kretanje šumskim putevima dozvoljeno je za vozila preduzeća Upravljača, Upravljača šumskim područjem, Vojske Srbije, MUP-a, hitne pomoći i vatrogasne službe.
3. Kretanje šumskim putevima za posetioce i građane, dozvoljeno je na osnovu posebne dozvole kojom se utvrđuje pravac kretanja, svrha i vreme zadržavanja.

Uputstvo o kontroli kretanja i parkiranja motornih vozila šumskim putevima, službi nadzora, izdaće direktor preduzeća.

4. Pri kretanju i parkiranju vozila na šumskim putevima, vozači su dužni da se pridržavaju postojeće saobraćajne signalizacije.

Član 11

Na području Rezervata ustanovljavaju se i posebna pravila za kretanje i parkiranje vozila i to:

- Zabranjeno je koristiti šumske puteve za javni saobraćaj,
- Zabranjena je popravka i servisiranje motornih vozila,
- Zabranjena je vuča i teglenje raznih materijala po putevima,
- Zabranjeno je organizovanje i održavanje auto i moto trka.

Član 12

Program održavanja javnih i pristupnih puteva Rezervatu i turističkim objektima i režim saobraćaja na njima, ovlašćene organizacije donose uz saglasnost Upravljača.

Održavanje šumskih puteva i režim saobraćaja na tim putevima, u I i II zoni zaštite, utvrđuje i obezbeđuje Upravljač.

Član 13

Zabranjen je saobraćaj za sva teretna vozila na putevima u delu kojim prolaze kroz I zonu zaštite, osim za vozila Preduzeća, Vojske Republike Srbije, MUP-a i vatrogasne službe.

III ZAŠTITA I KORIŠĆENJE PRIRODNIH I KULTURNIH DOBARA

Član 14

Korisnici i posetioci Rezervata dužni su da primenjuju mere zaštite prirodnih, kulturnih i drugih vrednosti i životne sredine u skladu sa Zakonom, Uredbom i ovim pravilnikom.

Član 15

Biljke i gljive koje žive u slobodnoj prirodi na području Rezervata a kojima je Pravilnikom o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Službeni glasnik RS”, br. 5/10 i 47/11), (u daljem tekstu: Pravilnik o divljim vrstama) utvrđen status strogo zaštićenih vrsta, nije dozvoljeno seći, kidati, lomiti, čupati, sakupljati njihovo seme i plodove, ili ih na drugi način oštećivati i uništavati.

Životinje koje žive, povremeno ili sezonski borave u slobodnoj prirodi na području Rezervata, a kojima je Pravilnikom o divljim vrstama, utvrđen status strogo zaštićenih vrsta, nije dozvoljeno rasterivati, uznemiravati, hvatati, ubijati i ranjavati, nehotično i namerno trovati, sakupljati jaja i druge razvojne oblike, uništavati i oštećivati gnezda i ostala mesta i objekte na kojima se te životinje razmnožavaju, odgajaju mladunce, sklanjaju, borave i hrane.

Lice koje na području Rezervata nađe zaštićenu divlju životinju utvrđenu Pravilnikom o divljim vrstama, svoj nalaz bez odlaganja prijavljuje čuvaru ili drugom ovlašćenom licu Upravljača.

Lice iz stava 3. ovog člana i Upravljač mogu se dogovoriti da Upravljač preuzme dalje obaveze u vezi nađenih primeraka divljih životinja shodno članu 93. Zakona, odnosno obavesti najbližu veterinarsku organizaciju i nadležno Ministarstvo, o čemu Upravljač sastavlja zapisnik i vodi evidenciju.

Zabranjeno je postupanje sa strogo zaštićenim vrstama divljih biljaka, životinja i gljiva suprotno odredbama st. 1. i 2. ovog člana.

Član 16

Divlje vrste biljaka, gljiva, lišajeva i životinja koje su utvrđene Uredbom o stavljanju pod kontrolu sakupljanja i prometa divlje flore i faune („Službeni glasnik RS”, br. 31/05, 45/05 - ispravka, 22/07, 38/08, 9/10 i 69/11) mogu se sakupljati na području Rezervata na način i pod uslovima utvrđenim prethodno spomenutim propisom i Uredbom.

Lica koja vrše sakupljanje divlje flore i faune iz stava 1. ovog člana na području Rezervata dužna su da Čuvaru Rezervata (u daljem tekstu: Čuvar) ili drugom ovlašćenom licu upravljača prijave dnevne količine i vrste sakupljene flore i faune.

Za sakupljanje divlje flore i faune na površinama u šumama i šumskom zemljištu u državnoj svojini, kao i na zemljištu u javnoj i zadružnoj svojini na kome je Uredbom utvrđen režim zaštite II stepena potrebno je pribaviti odobrenje Upravljača.

Zabranjeno je sakupljanje divlje flore i faune suprotno odredbama st. 1, 2. i 3. ovog člana.

Član 17

Vrste divlje flore i faune čije je korišćenje i zaštita regulisano propisima iz oblasti šumarstva, poljoprivrede, lova i ribolova mogu se na području Rezervata koristiti na način i pod uslovima iz tih propisa.

Za pristup i boravak na mestima u Rezervatu iz člana 9. ovog pravilnikom radi korišćenja divlje flore i faune potrebno je pribaviti odobrenje Upravljača.

Član 18

Zabranjeno je ostavljati uginule, zaklane i ubijene životinje i njihove delove, klanički otpad i mesne prerađevine na mestima uređenim kao hranilišta.

Član 19

Na području Rezervata dozvoljena je reintrodukcija vrsti divlje flore i faune koja je iščezla sa zaštićenog područja ili njegovih pojedinih delova, kao i sprovođenje mera aktivne zaštite faune.

Na području Rezervata obavezni su kontrola i suzbijanje vrsta biljaka i životinja koje je Ministarstvo proglašilo za invazivne.

Zabranjeno je postupanje sa alohtonim i invazivnim vrstama biljaka i životinja suprotno odredbama st. 1. i 2. ovog člana.

Član 20

Upravljač će na pogodan način javno prikazati i učiniti dostupnim korisnicima i posetiocima spiskove vrsta divlje flore i faune iz čl. 15, 16. i 17. sa informacijama od značaja za njihovo prepoznavanje, zaštitu i režim korišćenja.

Član 21

Zabranjeno je oštećivati i uništavati predmete i objekte koji imaju kulturno-istorijsku vrednost, odnosno svojstvo ili status evidentiranog ili utvrđenog kulturnog dobra kao i objekte koji predstavljaju primere narodnog graditeljstva.

Nije dopušteno raskopavanje mesta na kojima su konstatovani ili osnovano prepostavljeni arheološki nalazi, niti njihovo zauzeće izgradnjom objekata i drugim radovima.

Na području Rezervata dozvoljene su radnje koje imaju za cilj očuvanje, restauraciju i stavljanje u funkciju objekata kulturno-istorijskog nasleđa i tradicionalnog graditeljstva.

Upravljač će u saradnji sa nadležnim institucijama za istraživanje i zaštitu kulturnih dobara, arheološkog i etnografskog blaga sačiniti popis predmeta, objekata i mesta iz st. 1, 2. i 3. ovog člana na području Rezervata.

Upravljač će na vidan i pogodan način obeležiti objekte i mesta sa kulturno-istorijskim vrednostima na području Rezervata. Zabranjene su aktivnosti i radnje iz st. 2. i 3. ovog člana.

Član 22

Zabranjeno je obavljati radove i druge aktivnosti kojima se mogu izazvati nepovoljne promene životne sredine, odnosno zagaditi tlo, voda i vazduh, stvarati prekomerna buka i indukovati zračenje štetno po ljude i živi svet, a shodno propisima koji regulišu oblast zaštite životne sredine.

U skladu sa članom 57. Zakona, za radove i aktivnosti odnosno projekte sa mogućim značajnim uticajem na životnu sredinu sprovodi se postupak procene uticaja na životnu sredinu ili se bez izrade studije procene uticaja postupa po aktu o uslovima i merama zaštite prirode koji izdaje Pokrajinski Zavod za zaštitu prirode (u daljem tekstu: Zavod).

Nosilac projekta dužan je da planirane radove i aktivnosti iz stava 2. ovog člana pismeno prijavi Upravljaču.

Član 23

Korišćenje flore i faune (lekovitog bilja, šumskih plodova, lovne faune, pašnjaka i sl.), može se vršiti pod sledećim uslovima, i to:

- 1) da su to vrste flore i faune čije korišćenje nije, zakonom ili drugim propisima, zabranjeno;
- 2) da korišćenje flore, vegetacije, lovne faune bude u skladu sa šumskim i lovnim osnovama;
- 3) da se branje i sakupljanje lekovitog bilja, šumskih plodova i gljiva može vršiti samo uz prethodno odobrenje Upravljača, u smislu određivanja područja, načina i vremena branja i korišćenja;
- 4) da se vrste flore i faune koje su zaštićene posebnim aktom o kontroli korišćenja i prometu divljih biljnih i životinjskih vrsta koriste na način i pod uslovima predviđenim tim aktom;

5) da se lovna fauna može loviti samo u okviru sanitarnog lova, uz prethodno odobrenje Upravljača i uz pratnju Čuvara.

IV OBAVLJANJE DELATNOSTI I KORIŠĆENJE PRIRODNIH RESURSA

Član 24

Na području Rezervata i zaštitne zone nije dozvoljeno obavljati radove i aktivnosti za koje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita prirode utvrdi da mogu odšteti vrednosti a pre svega struktura lesnog odseka i pratećih oblika njegovog reljefa, populacije, zajednice i staništa biljnih i životinjskih vrsta, kao i narušiti prirodne procese, ekološku celovitost područja i integritet prostora arheoloških nalazišta ili značajno nepovoljno uticati na karakteristična obeležja predela.

Na površinama sa režimom zaštite I, II i III stepena neposredno se primenjuju zabrane radova i aktivnosti koje su kao takve utvrđene zakonom kojim se uređuje zaštita prirode, a koje regulišu režime zaštite u zaštićenim područjima.

Pčelarenje se može vršiti samo uz prethodno odobrenje Upravljača, u smislu određivanja područja, načina i vremena korišćenja.

Pašarenje stoke vrši se uz prethodno odobrenje Upravljača, u smislu određivanja područja, načina i vremena korišćenja, na prostoru gde je dozvoljena paša, pod nadzorom čuvara stoke.

Na površinama koje predstavljaju prirodne livade i pašnjake aktivnosti se svode na njihovo održavanje kao travnih staništa a zabranjuje se njihovo preoravanje, pošumljavanje i uklanjanje travnog pokrivača i humusnog sloja, osim na malim površinama, ako je to potrebno, za potrebe izgradnje objekata koji će se koristiti u edukativne svrhe.

V LOV

Član 25

Aktivnosti lova na području Rezervata i zaštitne zone obavljaju se u skladu Zakonom o divljači i lovstvu („Službeni glasnik RS”, broj 18/10), propisima donetim na osnovu tog zakona, Zakonom, Uredbom i ovim pravilnikom.

Gazdovanje lovištima na području Rezervata i zaštitne zone vrši se na osnovu programa razvoja lovnog područja, lovnih osnova i godišnjih programa gazdovanja lovištima.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite I stepena dozvoljeno je sprovodenje zaštitnih mera u slučaju pojave životinjskih bolesti i prenamnožavanje štetočina, a u skladu sa zakonom.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II stepena dozvoljen je sanitarni odstrel divljači, zaštita i unapređenje populacija divljači u lovištu i mere na unapređivanju staništa divljači

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite III stepena dozvoljene su aktivnosti koje se odnose na održivo gazdovanje populacijama i staništima autohtonih vrsta divljači, u skladu sa zakonom.

Na području Rezervata zabranjeno je uništavanje hranilišta, veštačkih gnezda i uništavanje i seča stabala gnezda strogo zaštićenih vrsta ptica.

VI SPORT, REKREACIJA I TURIZAM

Član 26

Na području Rezervata mogu se organizovati sportska takmičenja i aktivnosti rekreacije ukoliko se tim aktivnostima ne oštećuju ili ugrožavaju prirodne vrednosti i kvalitet životne sredine.

Za takmičenja iz stava 1. ovog člana organizator pribavlja odobrenje Upravljača i plaća naknadu u skladu sa posebnim aktom koji donosi Upravljač.

Organizator je dužan da takmičenje prijavi Upravljaču najmanje 30 dana pre dana planiranog za njegov početak.

Za planirane sportske aktivnosti kod kojih se osnovano prepostavlja mogućnost uticaja na prirodne vrednosti Rezervata i kvalitet životne sredine organizator, na osnovu obaveštenja upravljača pribavlja uslove zaštite prirode koje izdaje Zavod.

Zabranjeno je organizovanje takmičenja bez odobrenja Upravljača i protivno uslovima datim u odobrenju.

Član 27

Na području Rezervata pravna i fizička lica mogu obavljati delatnost turizma, odnosno organizovati turistička putovanja i turističku posetu u skladu sa Zakonom o turizmu („Službeni glasnik RS”, br. 36/09 i 88/10), propisima donetim na osnovu tog zakona, Zakonom, Uredbom i ovim pravilnikom.

Član 28

Turističke grupe i pojedinci mogu u pratnji Čuvara ili drugog ovlašćenog lica Upravljača posećivati i razgledati lokalitete i površine, iz obrazovnih, rekreativnih i opštekulturalnih razloga i potreba.

Nameravane posete odnosno obilazak iz stava 1. ovog člana prijavljuju se Upravljaču najmanje 48 časova ranije.

Upravljač će izraditi i doneti program prezentacije Rezervata kojim će bliže urediti dopušten način i mesta posećivanja, istovremeni broj posetilaca na pojedinim mestima i druga pitanja od značaja za razgledanje Rezervata i upoznavanje njegovih vrednosti, a posebno način prezentacije vrednosti u okviru aktivnosti ekoturizma.

Član 29

Za obavljanje delatnosti turizma iz člana 27. i za usluge Upravljača iz člana 28. ovog pravilnika plaća se naknada u skladu sa posebnim aktom Upravljača.

VII KORIŠĆENJE REKREATIVNIH I DRUGIH JAVNIH POVRŠINA

Član 30

Rekreativnim i drugim javnim površinama smatraju se delovi teritorije Rezervata, koji su uređeni i opremljeni za određenu namenu rekreacije, sporta i drugih vidova javnog korišćenja (šetalište, izletničke staze, igralište, prostor za pružanje različitih usluga posetiocima, prostor za privremene objekte i sl.).

Član 31

Rekreativne i druge javne površine moraju biti uređene, opremljene, održavane i bezbedne, o čemu se staraju neposredni korisnici tih površina.

Za korišćenje rekreativnih i drugih javnih površina na području Rezervata plaća se naknada, koja se koristi za održavanje i dalje uređivanje i opremanje rekreativnih i drugih javnih površina u skladu sa zakonom.

Naknada za korišćenje rekreativnih i drugih javnih površina kojima upravlja Upravljач, plaća se Upravljajuću u skladu sa Odlukom o naknadama za korišćenje zaštićenog područja.

Član 32

Korišćenje rekreativnih i drugih javnih površina radi izlaganja i prodaje proizvoda ili drugih usluga, odnosno postavljanje privremenih objekata (kiosci, tezge i dr.), vrši se uz prethodnu saglasnost Upravljacha, a pod uslovima koje propiše Zavod.

Član 33

Gradnja objekata i uređenje prostora za potrebe očuvanja, unapređenja i prikazivanja prirodnih i kulturnih vrednosti, rekonstrukciju i održavanje postojećih objekata saobraćajne i ostale infrastrukture, dozvoljena je isključivo na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II i III stepena.

Član 34

Planirane radove na izgradnji objekata i uređenju prostora iz člana 33. Nositelj radova (u daljem tekstu: Investitor) dužan je da pismeno prijavi Upravljajuću, shodno članu 57. stav 5. Zakona.

Prijava iz stava 1. ovog člana sadrži osnovne podatke o Investitoru, vrsti i obimu planiranih radova, lokaciji i vlasništvu na nepokretnostima.

Upravljach će u roku ne dužem od 15 dana od dana podnošenja prijave dostaviti Investitoru pisano obaveštenje o tome da li su radovi Zakonom i Uredbom dozvoljeni, sa uputstvom šta dalje treba da radi kako bi pribavio akt o uslovima zaštite prirode, lokacijsku i građevinsku dozvolu.

Upravljach će od Investitora tražiti dopunu prijave ukoliko se na osnovu predočenih podataka ne može pružiti merodavno i kvalifikovano obaveštenje.

Investitor je dužan da jedan primerak prijave početka građenja objekta iz člana 148. Zakona o planiranju i izgradnji dostavi i Upravljaču. Uz prijavu, u kojoj navodi planiranu dinamiku radova, Investitor prilaže akt o uslovima zaštite prirode i građevinsku dozvolu.

Zabranjeno je radove na izgradnji objekata i uređenju prostora izvoditi, odnosno obavljati bez prijave iz stava 5. ovog člana bez saglasnosti Upravljača.

VIII POSTAVLJANJE INFORMATIVNIH, REKLAMNIH I DRUGIH OZNAKA

Član 35

Upravljač postavlja propisane oznake i table na prilazima i granicama Rezervata u skladu sa Pravilnikom o načinu obeležavanja zaštićenih prirodnih dobara („Službeni glasnik RS”, br. 30/92, 24/94 i 17/96).

Pored propisanih oznaka postavljaju se informativne table i druge oznake radi prezentacije i afirmacije prirodnih vrednosti Rezervata (kao što su panoi, bilbordi, mesta za otpatke i dr.) i pružanja informacija posetiocima o uslovima kretanja, pravilima o unutrašnjem redu, mogućnostima korišćenja i slično.

Reklame i druge oznake na području Rezervata mogu se postavljati, isključivo, uz prethodno odobrenje Upravljača.

Postojeće oznake moraju se uskladiti u roku od šest meseci, od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Neusklađene oznake, Upravljač će ukloniti na teret korisnika.

Zabranjeno je oštećivanje ili uništavanje i uklanjanje tabli i natpisa na tablama, kao i njihovo zaklanjanje i maskiranje drugim objektima.

Član 36

Korisnici Rezervata mogu, u reklamne svrhe, koristiti ime i zaštitni znak zaštićenog prirodnog dobra, uz prethodno odobrenje Upravljača.

Fotografisanje i snimanje tonskih i video zapisa i filmova, u komercijalne svrhe, može se izvoditi samo uz prethodno odobrenje Upravljača i uslova Zavoda.

Za odobrenja koje izdaje Upravljač iz st. 1. i 2. ovog člana plaća se naknada koju Upravljač utvrđuje posebnim aktom.

Radi pribavljanja odobrenja iz st. 1. i 2. ovog člana, organizator snimanja, odnosno zainteresovano lice prijavljuje planirane aktivnosti snimanja Upravljaču, koji je dužan da u roku od 15 dana reši zahtev po prijavi organizatora snimanja.

Upravljač može privremeno ili trajno uskratiti saglasnost ukoliko je indikovan nepovoljan uticaj na prirodne vrednosti.

Fizičko ili pravno lice koje obavlja snimanje fotografija, tonskih i video zapisa i filmova koji se publikuju odnosno prikazuju javnosti, osim igralih filmova, dužno je da jedan primerak snimljenog materijala dostavi Upravljaču.

Član 37

Za sve reklame i oznake, postavljene na području Rezervata (osim oznaka koje postavlja Upravljač u cilju obeležavanja i prezentacije), plaća se naknada utvrđena Odlukom o naknadama za korišćenje zaštićenog područja Specijalni rezervat prirode „Titelski breg”.

IX IZVOĐENJE NAUČNIH ISTRAŽIVANJA I OBRAZOVNI RAD

Član 38

Na području Rezervata mogu se vršiti naučna istraživanja i izvoditi istraživački radovi, uz prethodnu saglasnost Upravljača prema sledećim pravilima:

- 1) naučnoistraživački rad i istražni radovi vrše se na način kojim se ne izazivaju trajna oštećenja prirodnih vrednosti odnosno ne ugrožavaju brojnost i stabilnost populacije retkih i ugroženih vrsta flore i faune ili osetljivih ekosistema;
- 2) prilikom izvođenja naučnih istraživanja i istražnih radova nije dozvoljeno uništavanje ili ugrožavanje prirodnih i stvorenih vrednosti i ekološke ravnoteže;
- 3) za korišćenje vrsta flore i faune koje su prirodne retkosti, osobe koje te radove izvode moraju da poseduju odgovarajuće odobrenje Ministarstva;
- 4) za izvođenje naučnoistraživačkih i istražnih radova osobe koje te radove izvode, odnosno odgovorna lica, moraju da poseduju akt sa uslovima zaštite prirode, kao i odgovarajuća odobrenja odnosno saglasnosti od Upravljača;
- 5) nakon završetka, verifikacije ili objavljivanja rezultata naučnih istraživanja i istražnih radova, podaci, odnosno primerak publikovanih rezultata dostavlja se Upravljaču radi evidentiranja i korišćenja u svrhu monitoringa, programiranja aktivnosti na zaštiti i razvoju Rezervata.

Nosilac istraživanja je u obavezi da Upravljaču dostavi prijavu planiranih istraživačkih radova i aktivnosti.

Prijava istraživanja sadrži podatke o vrsti, cilju, sadržaju, lokaciji, vremenu trajanja, metodama, sredstvima, opremi, alatima, rukovodiocu i učesnicima istraživanja. U prijavi se mogu navesti i usluge odnosno pomoć koja se traži od Upravljača.

Uz prijavu se prilaže i akt o uslovima zaštite.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana, koju Upravljač izdaje u roku ne dužem od sedam dana od dana prijema prijave, sadrži uputstvo o primeni uslova i mera zaštite prirode i pravila unutrašnjeg reda, posebne uslove, ako ih ima, vremenu i načinu izvođenja radova, obezbeđivanje pratnje Čuvara ili drugog lica, kao i mogućnost i uslove pružanja traženih usluga.

Zabranjeno je istraživanja iz stava 1. ovog člana započeti ili izvoditi bez pribavljene saglasnosti Upravljača.

Član 39

Upravljač može u postupku izdavanja saglasnosti odrediti drugo vreme od onog koje je navedeno u prijavi ako oceni da postoji rizik po prirodne vrednosti, bezbednost i zdravlje ljudi, o čemu obaveštava podnosioca prijave pre izdavanja saglasnosti.

Član 40

Obrazovne aktivnosti na području Rezervata, kao što su škola u prirodi, terenska nastava, seminari i stručne ekskurzije potrebno je blagovremeno pismeno prijaviti Upravljaču.

Aktivnosti iz stava 1. ovog člana ne mogu započeti pre nego što Upravljač potvrди prijem prijave aktivnosti. Prijava mora da sadrži podatke o vrsti, cilju, sadržaju, vremenu trajanja, organizatoru i broju učesnika.

Upravljač će najkasnije u roku od dva dana pismeno prijaviti prijem prijave aktivnosti i obavestiti podnosioca prijave o posebnim uslovima zaštite prirode prilikom obavljanja aktivnosti, ako ih ima.

Član 41

U roku od 15 dana po završetku terenskih istraživanja i obrazovnih aktivnosti, nosilac istraživanja odnosno organizator aktivnosti dužan je da Upravljaču dostavi kratak izveštaj o toku i glavnim rezultatima sprovedenih istraživanja i obrazovnih aktivnosti.

Onome ko blagovremeno ne podnese izveštaj iz stava 1. ovog člana, Upravljač može uskratiti saglasnost za naredna istraživanja odnosno obaveštenje i usluge za obavljanje obrazovnih aktivnosti.

X ODRŽAVANJE ČISTOĆE I UPRAVLJANJE OTPADOM

Član 42

Održavanje čistoće i upravljanje otpadom na području Rezervata vrši se u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom („Službeni glasnik RS”, br. 36/09 i 88/10), propisima donetim na osnovu tog zakona, drugim zakonima i propisima koji se odnose na otpadne materije, Uredbom i ovim pravilnikom.

Održavanje čistoće na području Rezervata obaveza je svih korisnika.

Na području Rezervata zabranjeno je:

- odlaganje komunalnog, industrijskog, građevinskog otpada, radioaktivnog otpada i drugih opasne materije, ambalaže, rashodovanih motornih vozila, drugih mašina i aparata, osim komunalnog i poljoprivrednog otpada poreklom sa zaštićenog područja, koji može da se odlaže na propisan način na mestima koja su za to određena i obeležena;
- rukovanje hemijskim materijama i naftnim derivatima u količinama i na način koji mogu prouzrokovati zagađivanje zemljišta i voda i izazvati trovanje i druge nepovoljne posledice po biljni i životinjski svet;
- neregulisano ispuštanje otpadnih voda domaćinstava, privrednih i drugih objekata odnosno ispuštanje protivno propisima iz oblasti vodoprivrede;

- skladištenje stajskog đubriva na način koji narušava životnu sredinu, lepotu prirodnih predela, naseljenih mesta i okoline nepokretnih kulturnih dobara;

- paljenje korova, lišća, granja i slično, kao i loženje otvorene vatre, po pravilu se ne može vršiti, osim izuzetno, po odobrenju i u skladu sa Programom zaštite od požara Upravljača i na mestima koja se posebno određuju za tu namenu.

Regionalni i lokalni planovi upravljanja otpadom usklađuju se sa Uredbom i Planom upravljanja Rezervatom.

Član 43

Svako je dužan da sakuplja i odlaže otpatke koje stvara, na mestima koja su posebno uređena odnosno opremljena i prema potrebi, obeležena za te namene.

Upravljač će postaviti odgovarajuću opremu, odnosno kante, korpe ili kese za privremeno odlaganje čvrstih otpadaka na mestima koja su predmet posete i organizovati njihovo pražnjenje i odvoženje izvan područja Rezervata.

Upravljač će inicirati saradnju sa komunalnim službama teritorijalno nadležnih jedinica lokalne samouprave u oblasti održavanja čistoće kroz organizovano postavljanje i redovno pražnjenje kontejnera za smeće u Rezervatu na mestima okupljanja većeg broja posetilaca.

XI ČUVARSKA SLUŽBA

Član 44

Radi obezbeđenja unutrašnjeg reda i ukupne zaštite na području Rezervata i nadzora nad sprovođenjem pravila utvrđenih ovim pravilnikom, Upravljač organizuje čuvarsку službu čija organizacija, prava i obaveze su propisani organizacijom čuvarske službe Upravljača.

Čuvarsku službu čine:

- 1) čuvari sa ovlašćenjima i dužnostima utvrđenim zakonom,
- 2) čuvari volonteri sa dužnostima i pravima utvrđenim ovim pravilnikom, a koji se angažuju radi efikasnijeg sprovođenja pravila unutrašnjeg reda, unapređenja svesti i saznanja o vrednostima i značaju Rezervata.

Član 45

Čuvarsku službu čine: Rukovodilac čuvarske službe (Rukovodilac) i čuvari. Rukovodilac čuvarske službe ima ovlašćenja Čuvara predela, organizuje poslove službe, vodi odgovarajuće evidencije i podnosi godišnji izveštaj o radu.

Čuvari vrše nadzor nad celom teritorijom Rezervata radi obezbeđivanja unutrašnjeg reda i zakonskih propisa.

Čuvarska služba ima jedan organizacioni deo i to u okviru granica Rezervata sa tri čuvarska reona - Titel, Mošorin, Lok i Vilovo.

Poslovi čuvarske službe Rezervata organizuju se u jednom reonu sa najmanje jednim Čuvarem.

Poslovi čuvara volontera se organizuju prema tekućim problemima sproveđenja unutrašnjeg reda i sproveđenja programa zaštite i razvoja.

Član 46

Čuvarska služba čine odnosno poslove čuvarske službe u svojstvu lica sa zakonskim ovlašćenjima i obavezama neposredno obavljaju čuvari i rukovodilac organizacionog dela (u daljem tekstu: Rukovodilac).

Čuvar može istovremeno obavljati i poslove Čuvara šuma, lovočuvara ili ribočuvara, a Rukovodilac i druge poslove u okviru radnog mesta i stručne spreme kojom raspolaže.

Čuvar je za svoj posao u čuvarskoj službi neposredno odgovoran Rukovodiocu službe, a Rukovodilac je za svoj posao odgovoran direktoru preduzeća.

Broj čuvara, vrsta i obim konkretnih poslova koje Čuvar obavlja utvrđuje se aktom o sistematizaciji poslova i radnih mesta preduzeća, ugovorom o radu ili drugim pojedinačnim aktom, u skladu sa zakonom.

Član 47

Rad čuvarske službe organizuje se na terenu tako što Čuvar vrši neposredni nadzor i kontroliše sproveđenje pravila unutrašnjeg reda na jednom čuvarskom rejону.

Čuvarski rejон u smislu ovog pravilnika, čini prostor koji predstavlja kompaktnu celinu u pogledu konfiguracije terena i mogućnosti nadgledanja.

Čuvar je odgovoran za unutrašnji red u rejону za koji je zadužen.

U svakodnevnom obilasku delova rejona ili rejon u celosti Čuvar ima pravo i obavezu da izvrši potrebnu službenu radnju u bilo kom čuvarском rejону na području Rezervata.

Rad Čuvara povremeno i po potrebi organizuje se u paru ili sa više Čuvara istovremeno, kroz rad u smenama ili dežurstva, patrolni obilazak i stacionarne kontrole ili kombinovanjem napred navedenih metoda, odnosno drugom primenom terenskog rada.

Upravljač će posebnim aktom utvrditi i na pogodan način objaviti čuvarske rejone, sa njihovim nazivima, površinama, imenima čuvara i odgovarajućim grafičkim prikazom.

Član 48

Obaveza Čuvara Rezervata je da kontroliše sproveđenje pravila unutrašnjeg reda i da obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom i ovim pravilnikom.

Obaveza Čuvara u vršenju poslova je da ustanovi da li je učinjena radnja suprotna odredbama Zakona, Uredbe i ovog pravilnika, ili kada postoji osnovana sumnja da je učinjeno krivično delo ili prekršaj ovlašćen je da postupi u skladu sa Zakonom i odredbama ovog pravilnika.

U vršenju čuvarske službe, dužnost Čuvara je da:

1) kontroliše sprovođenje pravilnika;

2) prati odnosno nadgleda kretanje i aktivnosti posetilaca i drugih korisnika, posebno:

- gradnju, rekonstrukciju i dogradnju objekata, transport građevinskog materijala i druge radove koji se u skladu sa zakonom smatraju izgradnjom objekata,

- korišćenje mineralnih sirovina,

- korišćenje šuma, odnosno seču, krčenje, kresanje i paljenje drveća, izvlačenje, odlaganje i transport drvnih sortimenata, sakupljanje semena i dr.,

- korišćenje flore i faune, odnosno sakupljanje i branje biljaka, gljiva i životinja i njihovih razvojnih oblika i šumskih plodova i dr.,

- lov, gajenje i korišćenje divljači,

- upotrebu motornih vozila,

- ulazak u zone, mesta i objekte u kojima je poseta zabranjena ili ograničena,

- kampovanje, logorovanje,

- loženje vatre na otvorenom i primenu pravila i mera zaštite od požara,

- organizaciju i odvijanje sportskih takmičenja i drugih manifestacija,

- odlaganje otpada;

3) prati stanje biljnih i životinjskih vrsta i drugih vrednosti Rezervata i vodi evidenciju o njima;

4) kontroliše i sprečava unošenje nedozvoljenih predmeta na područje Rezervata (sredstva lova, sredstva za branje šumskih plodova, hemijska sredstva, građevinski materijal i slično);

5) vrši poslove na postavljanju, održavanju i obnavljanju oznaka;

6) pruža pomoć i sarađuje sa lokalnim stanovništvom i drugim nosiocima stvarnih prava na nepokretnostima u cilju zaštite prirode, rešavanju imovinsko-pravnih odnosa i naknadi štete usled uskraćivanja ili ograničavanja prava korišćenja i primene mera zaštite;

7) pruža podatke, pomoć i usluge posetiocima pri obilasku i razgledanju Rezervata;

8) prati i pruža druge potrebne usluge organizatorima i učesnicima naučnih i drugih istraživanja i obrazovnih aktivnosti;

9) sarađuje sa korisnicima prirodnih resursa i privrednim subjektima, posebno u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede, energetike, rудarstva i turizma;

- 10) sarađuje sa nadležnim inspektorom;
- 11) sarađuje se organom unutrašnjih poslova i prema ukazanoj potrebi traži njegovu pomoć;
- 12) sastavlja izveštaje i obaveštava Rukovodioca čuvarske službe o stanju u Rezervatu;
- 13) redovno vodi dnevnik rada i upisuje sve podatke od značaja za zaštitu i razvoj Rezervata;
- 14) obaveštava drugi nadležni organ o izvršenju zabranjenih odnosno protivpravnih radnji koje su regulisane propisima iz nadležnosti tog organa i o njihovim izvršiocima ukoliko su poznati;
- 15) za vreme vršenje službe Čuvar nosi urednu službenu uniformu, legitimaciju i sredstva za komunikaciju;
- 16) obavlja i sve druge poslove u skladu sa Zakonom.

Član 49

Kada Čuvar utvrdi ili osnovano pretpostavi da je posetilac, odnosno korisnik zaštićenog područja učinio radnju suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili merama zaštite prirode propisanim u skladu sa zakonom, ovlašćen je da:

- 1) legitimiše lice zatečeno u vršenju nedozvoljenih radnji, a lice zatečeno bez ličnih isprava čiji mu identitet nije poznat, privede nadležnom organu unutrašnjih poslova;
- 2) zatraži da mu lice predloži/pokaže saglasnost, dozvolu, odobrenje, prijavu radova, ulaznicu ili drugi dokument kojim dokazuje status korisnika odnosno posetioca i neko od prava u vezi radova i aktivnosti koje obavlja;
- 3) izvrši pregled svih vrsta vozila, plovnih objekata i tovara;
- 4) izvrši svaki pregled, osim stanova i drugih prostorija za čiji je pregled potreban sudski nalog, a posebno pregled:
 - prtljaga i ličnih stvari,
 - ulova i sredstava za lov,
 - alata i sredstava za sakupljanje biljaka i životinja;
- 5) privremeno oduzme predmete i sredstva kojima je izvršen prekršaj ili krivično delo i predmete koji su nastali ili pribavljeni izvršenjem takvog dela, uključujući delove i primerke živog i neživog sveta, kao i da ove predmete, bez odlaganja, predala upravljaču zaštićenog područja radi čuvanja;
- 6) zatraži uspostavljanje prethodnog stanja, odnosno naredi mere za sprečavanje i uklanjanje štetnih posledica, a posebno:
 - privremeno zabrani radove i aktivnosti koje se obavljaju bez propisanih saglasnosti ili odobrenja, kao što su naučna i druga istraživanja, obrazovne i sportske aktivnosti i sl.,

- zabrani na licu mesta radove i aktivnosti koje se obavljaju protivno odredbama ovog pravilnika i pravilima protivpožarne zaštite,
- naredi puštanje na slobodu odnosno vraćanje u prirodu zdravih i nepovređenih primeraka životinja ukoliko je to za njih bezbedno.

Član 50

Kada utvrdi radnju učinjenu suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili merama zaštite prirode propisanim u skladu sa zakonom, Čuvar sastavlja zapisnik.

Sadržaj zapisnika ili opis koji se unosi u zapisnik je saopštavanje onog što je zatečeno, nađeno, utvrđeno ili na drugi način pribavljeno i konstatovano.

U sadržaj se obavezno unose:

- podaci o izvršiocima nedozvoljene radnje, a ako je izvršilac nepoznat to se konstatiše uz osnovanu prepostavku o mogućem izvršiocu;
- način i vreme izvršenja radnje, sredstva i alati kojima je radnja izvršena;
- podaci o svedocima i drugim raspoloživim dokazima ako postoje;
- nastala šteta, dokumentovana što preciznijim podacima i po mogućству fotografijom;
- podaci o oduzetim predmetima i sredstvima iz tačke 5) člana 49.

Zapisnik je sastavljen u onolikom broju primeraka koliko zahteva konkretna situacija, a ako je kontroli prisutna neka druga zainteresovana strana, jedan primerak zapisnika uručuje se i njoj.

Upravljač će propisati obrazac zapisnika iz ovog člana.

Član 51

O privremeno oduzetim predmetima iz tačke 5. člana 49. Čuvar izdaje potvrdu sa tačnim podacima o vrsti i količini.

Upravljač obezbeđuje uslove za održavanje i čuvanje privremeno oduzetih predmeta, i preuzima radnje za dalje postupanje za primercima oduzetih i nađenih životinjskih ili biljnih vrsta, minerala, kristalnih tvorevina, fosilnih ostataka i artefakata, uključujući njihovo zbrinjavanje dok se stvar ne reši.

O privremeno oduzetim predmetima Upravljač vodi evidenciju sa podacima o vrsti količini, razlogu privremenog oduzimanja, licu kome su predmeti privremeno oduzeti i čuvaru koji je predmete privremeno oduzeo.

Član 52

Čuvar u vršenju službe postupa stručno u skladu sa ovlašćenjima koje ima, vodeći posebno računa o ugledu Upravljača.

Čuvar vodi dnevnik, odnosno evidenciju dnevnih aktivnosti, čiji sadržaj propisuje Upravljač.

Član 53

Čuvar polaže stručni ispit u skladu sa programom koji propisuje Ministar.

Upravljač sam organizuje ili na drugi način obezbeđuje obuku, stručno usavršavanje i proveru znanja i veština Čuvara.

Član 54

Čuvar je opremljen radnom odećom, sredstvima veze i prevoza, potrebnim aparatima, instrumentima i alatom, u skladu sa posebnim aktom Upravljača.

Član 55

Na osnovu zapisnika i obaveštenja Čuvara o učinjenoj zabranjenoj ili protivpravnoj radnji, Upravljač shodno vrsti dela i statusu počinioca podnosi odgovarajuću prijavu ili zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

XII PROTIVPOŽARNA ZAŠTITA

Član 56

Na području Rezervata planiraju se i sprovode mere zaštite od požara u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara („Službeni glasnik RS”, broj 111/09), Zakonom o šumama i propisima donetim na osnovu tih zakona, Planom upravljanja Rezervatom i planovima zaštite od požara.

Upravljač donosi plan zaštite od požara za područje Rezervata shodno članu 47. Zakona o zaštiti od požara i odredbama Uredbe o razvrstavanju objekata, delatnosti i zemljišta u kategorije ugroženosti od požara („Službeni glasnik RS”, broj 76/10).

Planom i programom upravljanja Rezervatom utvrđuju se prioritetni odnosno godišnji operativni zadaci protivpožarne zaštite.

Upravljač će na pogodan način objaviti odnosno javno istaknuti izvode iz planova zaštite od požara, sa osnovnim pravilima protivpožarne zaštite i postaviti odgovarajuće oznake na terenu.

XIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 57

Pravila određena ovim pravilnikom staviće se na javni uvid korisnicima Rezervata.

Član 58

Upravljač će izvod iz ovog pravilnika, sa osnovnim pravilima unutrašnjeg reda i zabranjenim radnjama/aktivnostima istaknuti na pogodan i vidan način u naseljima, turističkim centrima i lokalitetima, i na drugim mestima brojnijeg okupljanja i češćeg prolaska posetilaca i korisnika.

Član 59

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.